

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, 9. april 2014
Sagsnr.: 25632
Dok.nr.: 664422

Fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 296 (FLFalm. del) stillet den 21. marts 2014 efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål nr. 296:

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 17/3-14 fra Landmændene Bjarne Jensen, Gustav Schroll og Torben Vagn Rasmussen om konkurrencevilkårene for dansk landbrug, jf. FLF alm. del - bilag 199".

Svar:

Til pkt. 1 i henvendelsen vedrørende den utilfredsstillende indtjening i det primære landbrug vil jeg bemærke, at der de seneste år er sket en forbedret udvikling indenfor dansk landbrug. Efter en årrække uden tilstrækkelig indtjening til at dække en rimelig aflønning af landbrugets arbejdsindsats og uden aflønning af egenkapitalen, er billedet vendt fra 2011 med stigende indtjening til et historisk højt niveau for landbruget som helhed. I 2013 og forventet også i 2014 er der udover aflønning af landbrugets arbejdsindsats også plads til forrentning af egenkapitalen. Årsagerne til den markant øgede indtjening er primært en gunstig prisudvikling og et fortsat meget lavt renteniveau.

Landmændenes løbende bidrag til produktions- og promilleafgiftsfondene er i bilag 2 nævnt som en stor og meget negativ belastning af erhvervet. Her vil jeg fremhæve, at en meget væsentlig del af den forskning og udvikling, der udføres til gavn for det primære landbrug, og dermed også til gavn for den enkelte landmand, finansieres af disse fondsmidler. Fondene finansierer bl.a. forskning i sygdomsbekæmpelse og rådgivning af landmænd. Forskning og udvikling er afgørende for, at den danske fødevarersektor kan fastholde og udbygge sin ledende position og for at danske landmænd kan øge produktiviteten i nødvendigt omfang.

Et centralt punkt i forhold til indtjeningen er, at undergødskning skulle resultere i et tab på ca. 5,1 mia. kr. Omkostningerne ved reduktionen af kvælstofnormer i Danmark er i 2013, på foranledning af Fødevareministeriet, opgjort i en rapport fra Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, KU (IFRO) og Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, Aarhus Universitet (DCA-AU). Rapporten blev sendt til udvalget den 10. oktober 2013 som opfølgning på det afholdte samråd om omkostningerne ved reduktion af kvælstofnormer. Af rapporten fremgår det, at omkostningerne vurderes at udgøre ca. 479-975 mio. kr. pr. år.

I forbindelse med det videre arbejde med Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger om en ny målrettet arealregulering skal det sikres, at indsatsen sker der, hvor virkningen og omkostningseffektiviteten er størst. Den ny regulering, som samlet skal give erhvervsøkonomiske gevinster, vil være baseret på et solidt fagligt grundlag og fastholde et højt niveau for miljøbeskyttelse ved at der tages hensyn til landbrugsarealernes karakter, afgrøder og det enkelte vandområdes sårbarhed. Første generation af en ny arealregulering bliver ikke en løsning, der kan basere sig på målinger. Det er der ikke det nødvendige vidensniveau til endnu. Den nye arealregulering skal derfor ses som det første mulige skridt, vi kan tage i forhold til en mere målrettet arealregulering.

I henvendelsen fremhæves forskelle mellem EU-landenes regulering af landbruget. Der er i forbindelse med Vækstplan for Fødevarer indgået aftale om et vækst- og nabotjek af regulering vedr. primærjordbruget, hvor en mere dybdegående sammenligning af den danske regulering med andre sammenlignelige EU-medlemslande skal gennemføres.

I henvendelsens pkt. 2 omtales specifikt det faglige grundlag for vandplanerne. Det er Miljøministeriets område, og Naturstyrelsen har i den anledning oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

“EU har i en årrække gennemført direktiver for at beskytte og forbedre tilstanden i vandmiljøet. Dette omfatter bl.a. fiskevandsdirektivet, spildevandsdirektivet, skaldyrvandsdirektivet, nitratdirektivet m.fl. I forbindelse med vedtagelsen af vandrammedirektivet blev lovgivningen samlet i et rammedirektiv. Med direktivet fastsættes der et generelt mål om at opnå god økologisk tilstand i overfladevand i 2015.

De kvalitetselementer, der anvendes i Danmark til at beskrive den gode tilstand ifølge vandrammedirektivet, er interkalibreret af EU-Kommissionen.

For vandløb anvendes Dansk Vandløbsfaunaindeks, hvor der måles på sammensætningen af smådyr i vandløbet. For kystvande anvendes dybdegrænsen for udbredelse af ålegræs som mål for den gode tilstand.

Tilstanden i vandmiljøet er senest vurderet i basisanalysen fra 2014. Tilstanden er svagt forbedret, men hovedparten af de bedømte vandområder opfylder stadig ikke målet om god tilstand. For kystvande vurderes hovedårsagen at være for stor tilførsel af kvælstof. For vandløb vurderes hovedårsagen at være dels organiske iltforbrugende stoffer i spildevandsudledninger og dels forringede fysiske forhold i vandløbene.

Derfor er der i forslag til vandplaner indsatser for at reducere tilførslerne af næringsstoffer til vandmiljøet, indsatser for at reducere udledninger af organiske iltforbrugende stoffer fra spildevand og indsatser for at forbedre de fysiske forhold i vandløb.

De økonomiske konsekvenser af nye indsatser i forslag til vandplaner er opgjort i vandplanernes indsatprogram. De anvendte enhedsomkostninger for de landbrugsrelaterede virkemidler er baseret på beregningerne fra virkemiddeludvalget. Enhedsomkostningerne fremgår af Naturstyrelsens virkemiddelkatalog.”

I henvendelsens pkt. 3 omtales den fremtidige fødevareefterspørgsel, de danske rammevilkår og udnyttelsen af det danske potentiale i den sammenhæng.

Den hastige vækst i det globale marked for fødevarer og fødevareteknologi og det danske potentiale for at udnytte disse muligheder, er en af de afgørende præmisser for den netop indgåede aftale om Vækstplan for Fødevarer. Samlet set skal vi udnytte de styrkepositioner og kompetencer dansk landbrug har til at markere os endnu stærkere på det internationale marked i de kommende år.

I forhold til danske landmænds rammevilkår og konkurrenceforholdsammenlignet med andre lande/regioner indeholder aftalen, at der skal udarbejdes et landbrugsbarometer, der beskriver og sammenligner landbrugets konkurrenceevne.

Dan Jørgensen

/Line Andersen